

Eurydice nedir?

Eurydice Ağı'nın görevi, Avrupa'nın farklı eğitim sistemlerinin nasıl düzenlenip çalıştığını anlamak ve açıklamaktır. Ağ, ulusal eğitim sistemlerinin açıklamalarını, belirli konulara ilişkin karşılaştırmalı çalışmalarını, göstergeleri ve istatistikleri sunar. Tüm Eurydice yayınları, istek üzerine, Eurydice'in internet sayfasında ya da yazılı olarak ücretsizdir. Çalışmasıyla, Eurydice, Avrupa ve uluslararası düzeylerde anlayışı, işbirliğini, güven ve hareketliliği arttırmayı hedeflemektedir. Ağ, Avrupa ülkelerinde yer alan ulusal birimlerden oluşur ve AB Eğitim, Görsel-işitsel ve Kültür Yürütme Ajansı tarafından koordine edilmektedir. Eurydice hakkında daha fazla bilgi için, bakınız <http://ec.europa.eu/eurydice>

Tam rapor

Avrupa'da Öğretmenlik Mesleği: Uygulamalar, Algılar ve Politikalar, İngilizce olarak Eurydice'in internet sitesinde bulunabilir <http://ec.europa.eu/eurydice>

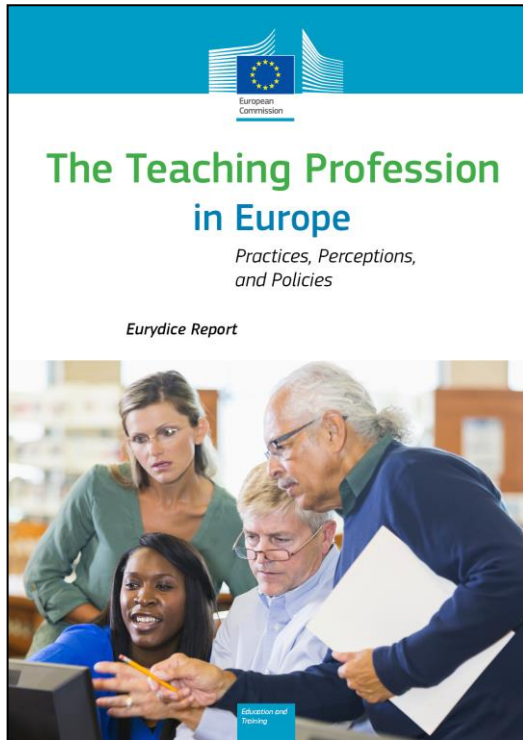
Bu raporun baskılı kopyaları istek üzerine şu adresten temin edilebilir:
eacea-eurydice@ec.europa.eu

İletişim

Wim Vansteenkiste,
Communication and Publications:
+32 2 299 50 58

Eurydice Önemli noktalar

Avrupa'da Öğretmenlik Mesleği: Uygulamalar, Algılar ve Politikalar

Öğretmenlik mesleği bugünlerde çekici bir kariyer seçimi midir? Öğretmenlerin çalışma koşulları nedir? Öğretmenler bu meslek için nasıl eğitilmektedir? Öğretmenler arasında uluslar arası hareketlilik popüler midir?

Avrupa Komisyonu ve Avrupa Birliği Konseyi, son zamanlarda öğretmen eğitimini iyileştirme, devam eden mesleki gelişimlerini güçlendirme ve mesleğin çekiciliğini artırma ihtiyacını vurgulamaktadır ⁽¹⁾. Bu bağlamda, Eurydice raporu "Avrupa'da Öğretmenlik Mesleği: Uygulamalar, Algılar ve Politikalar", öğretmenlik mesleğini ve tutumları, uygulamaları ve öğretmenlerin algıları arasındaki ilişkileri düzenleyen politikaları analiz eder. Rapor, 28 Üye Devleti'nin yanı sıra İzlanda, Lihtenştayn, Karadağ, Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti, Norveç, Sırbistan ve Türkiye'de istihdam

eden yaklaşık 2 milyon ortaokul (ISCED 2) öğretmenine odaklanmaktadır. Nitel ve nicel verileri birleştirerek, Eurydice ve Eurostat/UOE'nin yanı sıra TALIS 2013'ün ikincil analizine dayanmaktadır ⁽²⁾.

Bu "Eurydice Önemli noktalar", eğitimden öğretmenlik mesleğine geçişe, devam eden mesleki gelişime, uluslar arası hareketliliğe, öğretmen demografisine ve çalışma koşullarına özel bir odakla bu raporun en önemli bulgularının bazılarının bir görüntüsünü ortaya koymaktadır.

- ⁽¹⁾ Eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliği için stratejik bir çerçeve hakkında 12 Mayıs 2009 Konsey sonuçları bildirgesi ("ET 2020")
- ⁽²⁾ <http://www.oecd.org/edu/school/talis-2013-results.htm>

Öğretmenlik mesleği başlıca kadınları istihdam eder ve yakın gelecekte öğretmen eksikliği olabilir

Şu anda kadınlar uzak ara erkekleri sayıca alt etmektedir ve erkeklerin oranı azalmaktadır. Cinsiyetler arasında daha iyi bir denge gösteren ülkelerde bile bugünlerde artık daha az erkek eskiye göre mesleğe girmektedir.

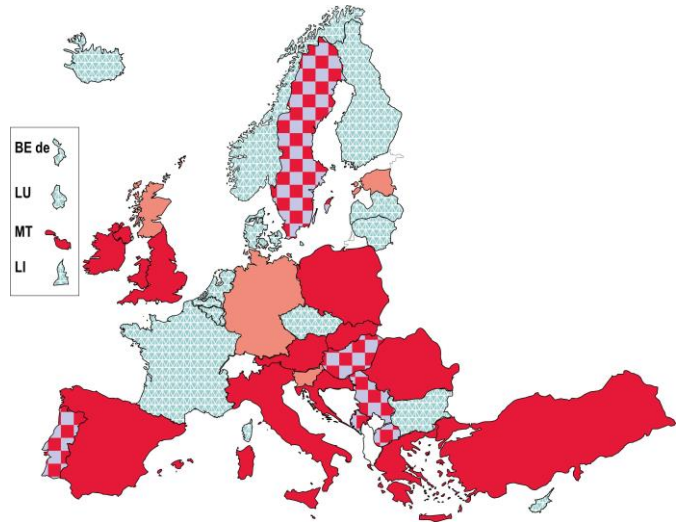
Avrupa düzeyinde, öğretmenlerin üçte ikisi 40 yaşın üzerindedir ve yaklaşık %40'ı gelecek 15 yıl içinde emekli olacaktır. İşe girişi arttıran politikalar olmadan, bazı ülkelerde, yaşlanan öğretmen nüfusu meslekte eksikliklere yol açabilir.

Avrupa ülkelerinin hemen hemen üçte ikisinde, tamamen yeterli olup ilk-defa öğretmenlik yapacak kişilerin yapılandırılmış bir başlangıç aşamasına erişimleri bulunmaktadır

Eğitimden meslek yaşamına geçişin yeni yeterli olmuş öğretmenler için çok önemli bir dönem olduğuna ilişkin büyük bir fikir birliği bulunmaktadır. Bu dönem, yetkinliklerini ve güvenlerini güçlendirmeli ve mesleği erken bırakma risklerini azaltmalıdır. Ülkelerin hemen hemen üçte ikisinde, devlet okullarında çalışan yeni yeterli olmuş öğretmenlerin ek eğitim, kişiselleştirilmiş yardım ve tavsiyesi olan yapılandırılmış bir başlangıç aşamasına erişimleri vardır. Bu özel destek, genellikle bir yıl sürer ve akıl hocalığı, okul müdürü ve/veya meslektaşlarla ayarlanmış toplantıların yanı sıra akran değerlendirmesi gibi çeşitli etkinlik türlerini içerebilir. Bir başlangıç aşaması olduğunda, genellikle zorunludur. Bu başlangıç aşaması, başlangıç öğretmen eğitimine ek olarak sunulur ve genellikle bir değerlendirmeyle son bulur. Başlangıç öğretmen eğitiminde rekabete dayalı sınavların olduğu Fransa ve Lüksemburg'ta, ücretli öğretim etkinlikleri olan başlangıç aşaması düzenlenmektedir.

Avrupa genelinde, sadece altı eğitim sistemindeki genç öğretmenlerin %60'ı başlangıç programına katıldıklarını bildirmiştir. Bu oran Birleşik Krallık (İngiltere) ve Bulgaristan'da en yüksektir.

Merkezi düzenlemelere göre, ortaokulda (ISCED 2) tamamen yeterli olup ilk-defa öğretmenlik yapacak kişiler için başlangıç aşamasının durumu, 2013/14

Başlangıç aşaması

- zorunludur
- önerilmektedir
- akıl hocalığıyla sınırlıdır
- tamamen yeterli olmuş öğretmenler için yoktur

Kaynak: Eurydice.

Tamamen yeni yeterli olmuş öğretmenlerin hemen hemen hepsi ilk işlerinde akıl hocalığı desteği alır

Tüm ülkelerin kapsamlı, geniş bir sistemde başlangıç aşaması olmamasına rağmen, akıl hocalığı desteği Avrupa'da neredeyse her yerde mevcuttur. Başlangıç aşamasının kamu eğitiminde çalışan tamamen yeterli olmuş tüm öğretmenler için zorunlu olduğu ülkelerde, akıl hocalığı genellikle bu aşamanın gerekli bir parçasıdır. Polonya ve Birleşik Krallık'ta (Kuzey İrlanda), ilk-defa öğretmenlik yapacaklar akıl hocalığından başlangıç aşamasından sonra faydalanır. AB genelinde, 30 yaşın altında olup şu anda bir akıl hocasına sahip olduğunu

bildiren öğretmenlerin oranı 30-39 yaşlarında olan öğretmenlerin oranından üç kat daha fazladır. Bu da akıl hocalığının ilk-defa öğretmenlik yapacak kişiler için bir destek ölçütü olarak düşünüldüğünü teyit etmektedir. Akıl hocalığı, genellikle daha yüksek bir dereceden daha deneyimli öğretmenler tarafından üstlenilmektedir ve bazı ülkelerde akıl hocası olarak görev yapan öğretmenlere özel eğitim ve/veya destek sağlanmaktadır.

Öğretmenler derslerden ziyade öğretim yöntemlerinde daha fazla mesleki gelişim ihtiyacını ifade eder

Devam eden Mesleki Gelişim (SMG), eğitimin kalitesini arttırmak için Avrupa Birliği stratejisinin kalbidir. SMG'ye ilişkin öğretmen ihtiyaçlarının analizi, öğretmenlerin öğrettikleri derslere iyi hazırlanmış olduklarını, ancak öğretim yöntemlerini çeşitlendirme yollarını aradıklarını göstermektedir. Öğretmenler, kendilerine teknoloji ve öğrencilerinin potansiyellerini

arttırma gibi daha etkili ve modern olabilmelerine olanak sağlayan SMG ihtiyaçlarını ifade etmişlerdir.

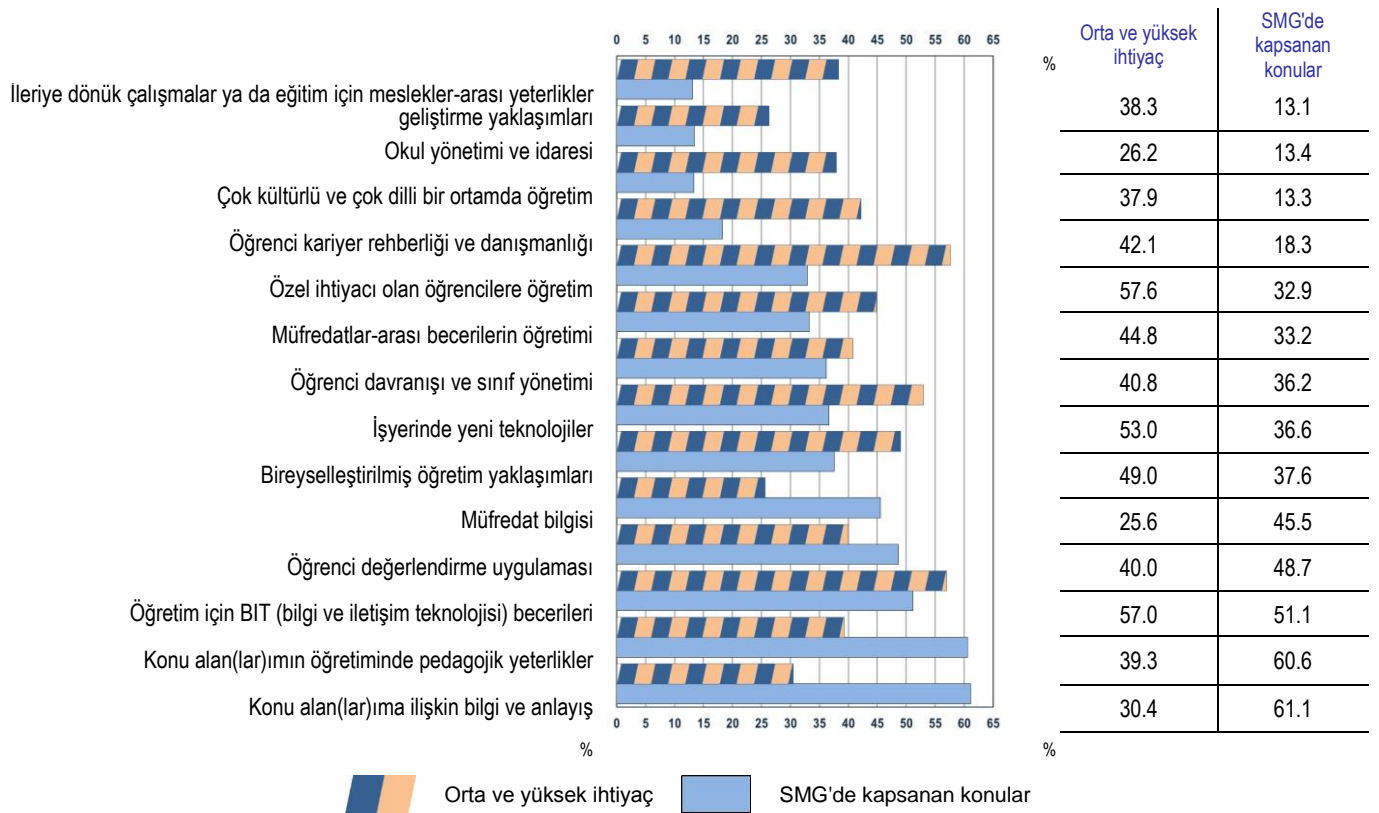
Öğretmenlerin %50'si, "Özel ihtiyaca sahip öğrencilere öğretim", "Öğretim için BİT becerileri" ve "İşyerinde yeni teknolojiler"de ortadan yükseğe kadar ihtiyaçlarını belirtmişlerdir. Bunları "Bireyselleştirilmiş öğrenme yaklaşımları", "Müfredatlar-arası öğretim becerileri" ve "Öğrenci kariyer rehberliği ve danışmanlığı" takip eder.

Mesleki gelişim faaliyetlerinin içeriği her zaman öğretmenlerin ihtiyaçlarına uymaz

Çoğu ülkede, öğretmenlere ilişkin SMG mesleki bir görevdir. Ancak, öğretmenlerin mesleki ihtiyaçlarıyla SMG'nin içeriği arasında genellikle bir uyumsuzluk bulunmaktadır. Aslında, ihtiyaçların yüksek olduğu yerlerde, çok az ilgili SMG içeriği sağlanmaktadır. Örneğin, öğretmenlerin %38'i "Çok kültürlü ve çok dilli bir ortamda öğretim"de eğitim almak için orta ve yüksek ihtiyaç dile getirirken sadece yaklaşık%13'ü bu konu kendi SMG'lerinde kapsamıştır. Bu uyumsuzluk ayrıca "Öğrenci kariyer rehberliği ve danışmanlığı", "Özel

ihtiyaca sahip öğrencilere öğretim" ve "Müfredatlar-arası öğretim becerileri" gibi alanlarda da görülebilir. Buna karşın, öğretmenler arasında düşük düzeyde ihtiyaç olduğunda, genellikle SMG fırsatlarında bir fazlalık bulunmaktadır. Bu durum, "Müfredat bilgisi" ve "Konu alan(lar)ıma ilişkin bilgi ve anlayış" durumlarında görülebilir. "Öğretim için BİT becerileri", ihtiyaçların ve tedarikin hemen hemen eşleştiği çok az konu arasındadır.

Mesleki gelişim faaliyetlerinin anketten 12 ay öncesindeki belirli başlıkları içerdiğini beyan eden ortokul öğretmenlerinin oranı ve aynı başlıklarda mesleki gelişime ilişkin orta ve yüksek düzeydeki ihtiyaçlarını belirten öğretmenlerin oranı (ISCED 2), AB düzeyi, 2013

Kaynak: Eurydice, OECD, TALIS 2013'e göre.

Öğretmenlerin mesleki gelişime ilişkin ihtiyaçlarını duyurma, sunulanı daha iyi sıralayabilir

Bazı ülkelerde, eğitimdeki üst-düzyer kamu yetkili makamı, öğretmenlerin SMG'sinin içeriğini tanımlarken diğerlerinde müdahalesi reform alanlarıyla sınırlıdır. İlginç bir şekilde, daha fazla öğretmenin daha fazla mesleki gelişim ihtiyacı belirttiği ülkelerde, genellikle SMG'nin sağlanması tanııtımında üst-düzyer eğitim yetkili makamının daha fazla müdahalesi vardır. Bu da

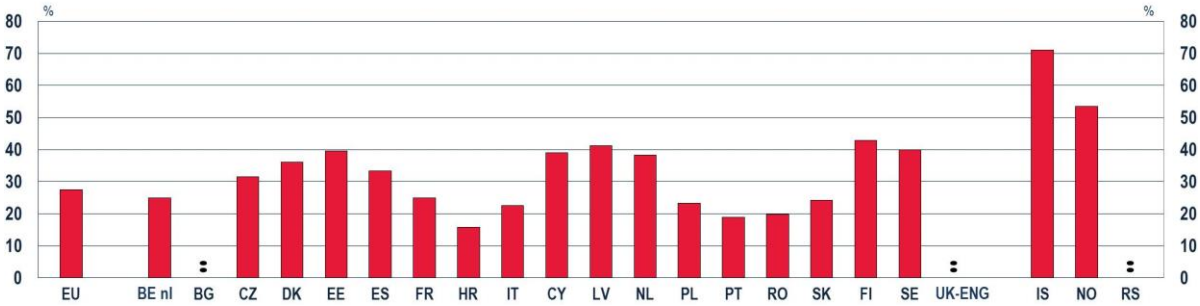
öğretmenlerin ihtiyaç algılarıyla SMG alanındaki ulusal-çaptaki politikalar arasında bir ilişki olduğunu gösterir. Bu yüzden, SMG'nin içeriğinin belirlenme yolu, öğretmenlerin seslerinin tamamen anlaşıldığını temin ederek, üst-düzyer yetkililer, okullar ve öğretmenler arasındaki daha yakın bir işbirliğinden yararlanabilir.

Öğretmenlerin üçte birinden daha azı mesleki amaçlar için yurtdışında bulunmuştur

AB düzeyinde, öğretmenlerin %27'si mesleki amaçlar için en az bir kere yurtdışında bulunmuştur. Aşağıdaki şekilde de görüldüğü üzere, oran İskandinav ve Baltık ülkelerinde en yüksektir. İzlanda dışında, incelenen tüm ülkelerde, modern yabancı diller öğretmenleri, sosyal bilimler, okuma, yazma ve edebiyat; fen ve matematik öğretmenleriyle karşılaştırıldığında, en hareketli öğretmenlerdir. Diğerlerinden daha fazla olmak üzere, modern yabancı dil öğretmenleri için, uluslar arası hareketlilik hem başlangıç hem de devam eden mesleki

gelişimde mesleki bir ihtiyaç gibi görülmektedir. AB düzeyinde, modern yabancı dil öğretmenlerinin yarısından fazlası, mesleki amaçlar için yurtdışında bulunmuştur. Bu fırsat, öğretmenlere öğrettikleri dili uygulamaları ve öğrencilerine aktarabilmeleri için daha derin bir kültürel bakış açısı kazanmalarına olanak sağlar. Ancak, AB düzeyinde, araştırılan modern yabancı dil öğretmenlerinin %40'ından fazlası, mesleki amaçlar için hiç yurtdışında bulunmadıklarını belirtmiştir.

Mesleki amaçlar için yurtdışında bulunmuş ortaokul (ISCED 2) öğretmenlerinin oranı, 2013

Kaynak: Eurydice, OECD, TALIS 2013'e göre.

Erasmus+ programı, uluslar arası öğretmen hareketliliği için temel finansman programıdır

AB'de, uluslar arası öğretmen hareketliliğine ilişkin temel finansman programı, Erasmus+ (2014-2020), AB Eğitim, Öğretim, Gençlik ve Spor programıdır. Bu programla, hem mezun olma hem de uygulama isteyen öğretmenler, yurtdışında eğitime katılmak ya da mesleki olarak gelişmek için uluslar arası hibe alabilirler ve ayrıca uluslar arası projelerde de yer alabilirler. Ulusal ya da bölgesel programlar

durumundaki onda birle karşılaştırıldığında "hareketlilikte bulunan öğretmenler" in yaklaşık dörtte biri mesleki amaçlar için yurtdışına gitmiştir.

Öğretmen hareketliliğini desteklemeye ilişkin ulusal üst-düzyer programlar, başlıca Batı ve Kuzey Avrupa'da olmak üzere, Avrupa ülkelerinin yarısından fazlasında mevcuttur.

Öğretmenlik mesleğinin çekiciliğini değerlendirmek için ele alınması gereken çok faktör vardır

İstihdam statüsü, maaşlar, çalışma saatleri gibi çalışma koşulları, Avrupa genelinde oldukça keskin biçimde farklılaşabilir. Bu koşullardan bazıları, öğretmenlerin iş memnuniyetlerini ve toplumun mesleklerine ne kadar değer verdiği algılarını etkileyebilir.

Ayrıca, rapor, bu algıların öğretmen/öğrenci ilişkisi, öğretmenler arasındaki işbirliğinin yanı sıra geri bildirim ve değerlendirme sistemleri gibi çevresel faktörlerden de etkilenebildiğini göstermektedir.

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Publications:The_Teaching_Profession_in_Europe:_Practices,_Perceptions,_and_Policies
Bakınız ayrıca *Öğretmenler ve Eğitim Personeli*: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Teachers_and_Education_Staff

EC-02-15-391-EN-N

ISBN 978-92-9201-891-7

doi:10.2797/87024

© EACEA, 2015.